

Skriftlig beretning

2013

Indhold

Forord	3
Foreningen og sekretariatet 2012-2013	5
Beretning 2013	11
Strategi 2015	15
Bilag - Oversigt over Rektorforeningens arbejds- og ressourcegrupper i 2013	18

Forord

Så kom den! Overenskomsten, der gjorde op med arbejdstidsreglerne og aftaleretten, blev en realitet. 2013-Overenskomsten, eller OK13 som den hurtigt er blevet døbt, var opgøret med de arbejdstidsbestemmelser, der i mange år har blokeret for meget udvikling i gymnasieskolen, og som Gymnasieskolernes Rektorforening derfor længe har ønsket fjernet. Det skete så i år.

Den nye overenskomst har betydet en helt ny situation på skolerne. Det er en stor mundfuld på få måneder at skulle vænne sig til nye måder at planlægge dagligdagen på, nye roller og en ny begrebsverden. Rektorforeningen har i årets løb gjort sit bedste for at støtte op om dette. OK13-konference og regionale overenskomstmøder er blot nogle af de initiativer, som foreningen søsatte i forbindelse med forberedelsen og udmøntningen af OK13.

På den uddannelsespolitiske front har 2013 været præget af en intensiv og nærmest altoverskyggende debat om erhvervsuddannelserne. Regeringens bebudede reform af erhvervsuddannelserne foranledigede en ophedet debat om unges valg af uddannelse, og om hvilken uddannelse der tjener fremtidens samfund bedst. Mange tal, fremskrivninger og analyser er blevet brugt i debatten, som ofte kom til at handle om, at for mange unge vælger gymnasiet. I forening og sekretariat har vi derfor i årets løb haft travlt med at kvalificere og modbevise de mange og ofte misvisende tal, som bliver brugt.

Selv om regeringens eget erhvervsuddannelsesudvalg måtte trække stikket, da parterne ikke kunne blive enige om, hvordan problemerne i erhvervsuddannelserne skulle løses, har det ikke skortet med bud fra anden side. De fleste løsningsforslag er gået

ud på at tage fra det almene gymnasium – elever og penge – og give til erhvervsskolerne. Rektorforeningen forsøgte før sommeren at bringe gymnasierne i spil på mere positiv vis ved at pege på de mange nye veje mod erhvervslivet, som kunne blive resultatet, hvis man var mere åben over for at anvende de unge, som havde taget en stx- eller hf-eksamen. I stedet for at fokusere på for mange i gymnasiet, og dermed gøre gymnasiet til syndebuk for erhvervsskolernes egne problemer, foreslog vi at sikre flere veje mod erhvervsliv og erhvervsuddannelse ved at åbne op for særligt tilpassede vekseluddannelsesforløb for elever fra det almene gymnasium.

På de indre linjer har sekretariatet som nævnt været travlt beskæftiget med at udbygge foreningens talberedskab, hvilket dels kan ses i dette års udgave af "Fakta og myter om det almene gymnasium", som i år har fokus på den talforvirring, der gør sig gældende i debatten om ungdomsuddannelserne og dels i den årlige nøgletalsudgivelse "Det almene gymnasium i tal". I forlængelse af Rektorforeningens arbejde med internationalisering er der desuden udarbejdet en engelsksproget pjece om det danske uddannelsessystem med fokus på ungdomsuddannelserne og det almene gymnasium i særdeleshed.

I lyset af OK13 har der udover de OK13-specifikke konferencer og seminarer, igen i år været stor fokus på ledelsesudvikling. For andet år i træk afholdtes Rektorforeningens Ledelseskonference – i år på Axelborg med ca. 500 deltagende – ligesom vi, i samarbejde med Gymnasieskolernes Lederforening og Gymnasiernes Bestyrelsesforening, har tilrettelagt en række kurser under overskriften: Ledelse – Tillid – Samarbejde.

>>>

>>>

Som noget nyt deltog Rektorforeningen i år i den politiske festival, Folkemødet på Bornholm. Folkemødet er blevet en central arena for politiske organisationer, og Rektorforeningens tilstedeværelse blev markeret med en fælles debat med DGS og GL om engagement i gymnasiet samt ved deltagelse i en række debatter om ungdomsuddannelses udfordringer.

2013 har været et epokegørende år, hvor skolerne med OK13 fik det nødvendige ledelsesrum og dermed rum til fortsat at skabe gode uddannelser, løfte kvaliteten af undervisningen og udnytte ressourcerne bedst muligt. De muligheder for udvikling og kvalitet, overenskomsten bringer, skal fremadrettet bidrage til, at det almene gymnasium fastholder sin position som en succesfuld ungdomsuddannelse, der leverer veluddannede og dannede unge til fremtidens samfund.

Bestyrelsen har i arbejdsåret 2012-2013 haft følgende medlemmer:

Jens Boe Nielsen, formand
Anne Birgitte Rasmussen, næstformand
Kirsten Danving, øvrigt medlem

Jens Nielsen, Region Nordjylland
Jakob Thulesen Dahl, Region Midtjylland
Christian Alnor, Region Syddanmark
Per Farbøl, Region Sjælland
Henrik Madsen, Region Hovedstaden

Bestyrelsen har holdt følgende bestyrelsesmøder:

13. december 2012
7. februar 2013
13. marts 2013
18. april 2013
16. maj 2013
13 - 16. juni 2013 bestyrelsesseminar på Bornholm ifbm. Folkemødet
28. august 2013
30. september – 1. oktober 2013 bestyrelsesseminar
7. november 2013

Foreningen og sekretariatet

2013

Gymnasieskolernes Rektorforening er interesseorganisation for de almene gymnasier og hf-kurser i Danmark.

Det er foreningens opgave at varetage gymnasiesektorens interesser i forhold til lovgivere, myndigheder og sektorens øvrige interessenter. Bestyrelsen sætter rammerne for foreningens arbejde, som først og fremmest udføres af sekretariatet. Interessevaretagelsen er en af foreningens hjørneste. Gennem formelle forhandlinger, uformel dialog på politiker- og embedsmandsniveau samt en offensiv pressestrategi er vi som forening i stand til at påvirke beslutningsprocesser og opnå resultater i forhold til vores uddannelser såvel som institutioner.

Medlemsinddragelse

Foreningens politik skal have opbakning fra foreningens medlemmer. Derfor har en kontinueret dialog med foreningens medlemmer en høj prioritet. Det sker dels gennem den regionale repræsentation i bestyrelsen, og dels ved at foreningens medlemmer deltager i tematisk udvalgsarbejde – som det har været tilfældet med en lang række arbejdsgrupper, der i forbindelse med udmøntningen af foreningens strategi, "Strategi 2015", har arbejdet fokuseret i forhold til konkrete målsætninger, udfordringer og problemstillinger. I tillæg til arbejdet omkring OK13, ledelsesudvikling, internationalisering og it har der i år også været nedsat særlige arbejdsgrupper og afholdt inspirationsmøder/-seminarer om vejledning, adgangskrav til universiteternes bacheloruddannelser samt de almengymnasiale uddannelsers særlige kendetegn.

Rektorforeningens samarbejde:

Gymnasieskolernes Lederforening
Pædagogiske Ledere i STX og HF

Danske Erhvervsskoler
Danske Gymnasieelevers Sammenslutning
Danske Regioner
Danske SOSU-skoler
Danske Universiteter
Foreningen for Administrativt Personale ved Uddannelsesinstitutioner
Gymnasieskolernes Bestyrelsesforening
Gymnasieskolernes Lærerforening
Kommunernes Landsforening
Lederforeningen for VUC
Moderniseringsstyrelsen
Private Gymnasier og Studenterkurser
Professionshøjskolernes Rektorkollegium
Undervisningsministeriet

Oversigt over hvilke medlemmer der i 2013 har indgået Rektorforeningens arbejds- og ressourcegrupper fremgår i bilaget til beretningen.

Medlemsservice – fokus på implementering af OK13

Udover at være interessevaretager er Rektorforeningen også en serviceorganisation for medlemmerne. En væsentlig del af sekretariatets daglige arbejde består derfor i at understøtte gymnasiernerne i den daglige drift. Særligt i forhold til juridiske og økonomiske spørgsmål. Dette sker blandt andet via telefonisk rådgivning, nyhedsbrevet "Nyt fra Sekretariatet" og medlemssiderne på foreningens hjemmeside. Som noget nyt har Rektorforeningen i år udgivet en pjece om det almene gymnasium på engelsk: "The "Gymnasium" – A Danish Upper Secondary Education". Pjecen, som er et direkte resultat af internationaliseringsudvalgets arbejde, er tænkt som hjælp til de enkelte skoler i forbindelse med deres internationale samarbejde.

OK13

Siden den nye overenskomst for lærere og pædagogiske ledere på gymnasier blev forhandlet på plads i februar 2013, har foreningen været travlt beskæftiget med at sikre de bedst mulige forudsætninger for implementeringen. I kølvandet af den nye overenskomst fulgte et stort behov for at udfolde den nye overenskomsts perspektiver til fulde. Dette har medført et øget tryk på sekretariatets rådgiverfunktioner, som igennem hele 2013 har haft ekstra travlt med at afklare tvivlsspørgsmål i forbindelse med den nye overenskomst.

Opgaven med at understøtte implementeringen af OK13 har også været højt prioriteret på foreningsniveau. I marts 2013, umiddelbart efter CFU-forliget, arrangeredes en større konference om den nye overenskomst for foreningens medlemmer. Konferencen blev afholdt på Scandic i København med deltagelse fra Moderniseringsstyrelsen og Undervisningsministeriet.

Rektorforeningen har desuden, i samarbejde med Moderniseringsstyrelsen, Undervisningsministeriet, Lederforeningen for VUC og Danske Erhvervsskoler, afholdt tre OK13-kurser fordelt i Aarhus, Odense og København. Kurserne var særligt målrettet mellemlederne og det administrative personale på skolerne, hvis roller i henhold til OK13 også er nye.

Arbejdet med implementeringen fortsætter, hvorfor foreningen stadig indgår i tæt samarbejde med overenskomstens parter, Moderniseringsstyrelsen og Gymnasieskolernes Lærerforening, med henblik på at skabe de bedste rammer for det fremtidige samarbejde ude på skolerne.

Ledelsesudvikling

Gymnasieskolernes Rektorforening har som et led i foreningens overordnede strategi fokus på ledelsesudvikling. Det blev i 2013 blandt andet udmøntet gennem foreningens kursuskatalog, som er udarbejdet i samarbejde med Gymnasieskolernes Lederforening og Gymnasieskolernes Bestyrelsesforening. Kursuskataloget har overskriften "Ledelse – Tillid – Samarbejde" og forsøger at skabe et kursusudbud, der afspejler de udfordringer, som mange gymnasier står overfor – ikke mindst i lyset af OK13. Kursusudbuddet består af gengangere fra sidste års kursuskatalog, hvor efterspørgslen var stor, samt nye initiativer som innovations- og moderniseringsledelse.

Foreningen har desuden for andet år i træk afholdt Rektorforeningens Ledelseskonference – i år med cirka 500 deltagende. Temaet var "Gymnasieledelse – mellem kontrol og tillid" og havde fokus på de ændringer, der er sket i måden at tænke offentlig ledelse på, hvor central styring og kontrol erstattes med tillidsbaseret og lokalt forankret ledelse. Dagen var tilrettelagt delvist med plenumoplæg og delvist med mindre sessioner. Erfaringerne med at afholde en ledelseskonference, der henvender sig til skolernes ledelsesteam og ikke kun rektor, er fortsat gode. Rektorforeningens årlige ledelseskonference er kommet for at blive.

Dokumentation og viden

Rektorforeningen arbejder målrettet for at styrke sammenhængen mellem analyse, politikformulering og kommunikation, så Rektorforeningens politik og kommunikation understøttes af fakta og viden.

Igen i år har debatten om ungdomsuddannelserne bevist, at foreningens strategi med at tilvejebringe dokumenteret viden og evidens i sektoren er helt nødvendig. Talberedskaber i sig selv medfører ganske vist ikke altid, at man vinder kampen om de mange tal, men det giver foreningen et grundlag for at kvalificere debatten og modbevise unuancerede og decideret fejlagtige udsagn.

I efteråret 2013 har foreningen derfor for andet år i træk udgivet pjecen "Det almene gymnasium i tal". Pjecen indeholder de væsentligste nøgletal for gymnasiesektoren og giver et overblik over udviklingen i den gymnasiale sektor. Tallene taler deres ty-

delige sprog om gymnasiets centrale – og succesrige – rolle i udviklingen af vidensamfundet.

Ligeledes har foreningen udgivet endnu en pjeces med "Fakta og myter om det almene gymnasium". Allerede i 2012-pjecen argumenterede Rektorforeningen for, at der ikke er for mange, der tager en almengymnasial uddannelse. Vi påviste også, at det almene gymnasium er den ungdomsuddannelse, der bidrager mest til at opfylde de uddannelsespolitiske målsætninger om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse og 60 procent en videregående uddannelse, at stx har den højeste gennemførselsprocent, de bedste eksamensresultater, den mindste dobbeltuddannelsesprocent og den højeste frekvens til videregående uddannelse. Desværre var det også i 2013-pjecen nødvendigt at adressere "de for mange hvide huer", de "uudnyttede studenterhuer" og "opkomsten af et studenterproletariat".

Kommunikation

Rektorforeningen har kommunikationsstrategier for de enkelte politikområder, der skal sikre, at foreningen står stærkt i mediebilledet med klare og effektive budskaber, således at beslutningsprocesser forsøges påvirket inden de bliver rammevilkår. I tillæg til udgivelse af diverse pjecer markerer foreningen sig i uddannelsesdebatten gennem regelmæssige debatindlæg og kommenteringer i landets største aviser samt deltagelse i radio- og tv-nyheder om aktuelle uddannelsespolitiske spørgsmål. For at opretholde foreningens stærke position er det nødvendigt, at Rektorforeningen er i stand til at reagere hurtigt i forhold til dagspresse og øvrige medier. Dette er i høj grad lykkedes i 2013, hvor forening og formand er blevet omtalt over 1300 gange i officielle danske medier. Denne eksponering er af afgørende betydning, hvis det almene gymnasium fortsat skal stå skarpt i offentligheden, hos øvrige interessenter samt hos lovgiverne.

I 2013 har foreningen desuden taget nye former for medier i brug. Foreningen er nu på Twitter og deltog for første gang i Folkemødet på Bornholm.

Folkemødet 2013

Den politiske festival, Folkemødet på Bornholm, er gennem de seneste år vokset i størrelse og anses nu som en af de vigtigste begivenheder for foreninger og politiske organisationer i Danmark. Derfor valgte Rektorforeningen at være til stede under Folkemødet i 2013. Den politiske festival danner i juni rammen om en række samfundsrelevante debatter – i år ikke mindst i forhold til uddannelse. Således var der også på Folkemødet et stort fokus på ungdomsuddannelserne og regeringens bebudede reform af erhvervsuddannelserne. Igen var et af debattens omdrejningspunkter gymnasiet, som ifølge en række interessenter blev anklaget for at være skyld i erhvervsskolernes krise. Med foreningens tilstedeværelse forsøgte vi at kvalificere debatten, som igen var præget af mange misvisende tal og unuancerede påstande.

Foreningen deltog derfor i en række debatter under ovenstående tema, og med os havde vi den netop lancerede 2013-udgave af "Fakta og myter om det almene gymnasium", hvor de mange misforståelser og myter om gymnasiet blev aflivet.

Rektorforeningen havde desuden i samarbejde med Danske Gymnasieelevers Sammenslutning og Gymnasieskolernes Lærerforening arrangeret en debat om behovet for engagement hos elever, lærere og ledelse for at sikre fortsat udvikling af det almene gymnasium. Det var vigtigt for foreningen at repræsentere en mere kvalitetsorienteret dagsorden med fokus på udvikling af gymnasiet i en uddannelsesdebat, der hovedsageligt var præget af institutionsstrukturelle spørgsmål. Foreningens debat med overskriften "Engager dig!" blev ledet af Clement Kjersgaard, og der var stor debatlyst både i panelet og blandt publikum, hvor både elever, lærere og ledelse var repræsenteret.

Twitter

Som noget nyt oprettede foreningen i efteråret 2012 en profil på det sociale netværk Twitter. Twitterprofilen "@rektorerne", som foreningens profil hedder, ønsker at give foreningen liv og repræsentation der, hvor rigtig mange politisk interesserede befinder sig og debatterer. Med Twitter har foreningen mulighed for at kommunikere budskaber hurtigt, og uden om de traditionelle medier, til en række relevante interessenter. Samtidig er det en ny og uformel måde at dele foreningens budskaber på.

 @rektorerne
www.twitter.com/rektorerne

Indlæg i pressen

Den 16. december 2012

Kronik i Berlingske Tidende: "Tidssvarende overenskomster tak!"
(Udgivet i fællesskab med Danske Erhvervsskoler, Lederne)

Den 4. februar 2013

Kronik i Jyllands Posten: "Sådan får vi dygtigere studenter"

Den 8. februar 2013

Debatindlæg i Politiken: "Overuddannelse blandt de unge er en myte"

Den 20. marts 2013

Pressemeddelelse: "Gymnasierne om søgetal: Søgningen til det almene gymnasium er stabil"

Den 3. maj 2013

Debatindlæg i Weekendavisen: "Studenterhuen er da en fordel"

Den 10. juni 2013

Pressemeddelelse: Fakta og myter om det almene gymnasium 2013

Den 11. juni 2013

Pressemeddelelse: "Rektorforeningen på Folkemødet"

Den 27. juni 2013

Kronik i Berlingske: "Nye veje for ungdomsuddannelserne"

Den 29. juni 2013

Kronik i Kristeligt Dagblad: "Dem, som vil over på den anden side, bygger bro"

Den 29. august 2013

Pressemeddelelse: "Det begynder at stramme"

Den 3. oktober 2013

Pressemeddelelse: "Godt med store ambitioner på erhvervsuddannelserne"

Den 4. oktober 2013

Pressemeddelelse: "Skoleledere forarges over markedsføring af drukrejser i skolernes navn" (udgivet i fællesskab med Danske Erhvervsskoler – Lederne og Lederforeningen for VUC)

Den 21. oktober 2013

Debatindlæg på altinget.dk: "Drop uigennemsigtige taxametre og fokuser på kvalitet og udvikling"

Rektorforeningen er i 2013 citeret eller omtalt over 1300 gange i officielle danske medier.

Gymnasieskolernes Rektorforening - Beretning 2013

Udvikling og kvalitet i gymnasiet

Nye rammer og muligheder for kvalitetsløft

2013 blev året hvor sektoren endelig fik gjort op med tidligere års overenskomstbestemte timetællerier og aftalebundne arbejdstidsregler. Dette opgør har fra Rektorforeningens side længe været et ønske, og i år blev ønsket altså indfriet.

Den nye overenskomst rummer de bedste muligheder for at realisere alle tanker og ønsker om tidssvarende undervisning. Alle undervisningsformer kan langt friere komme i spil, uden at aftaler skal ændres eller nye indgås - det er alle bedst tjent med. Derfor har Rektorforeningen også gennem hele forløbet bakket op om Moderniseringsstyrelsens linje.

De nye arbejdstidsregler giver alle skoler langt bedre muligheder for at organisere lærerarbejdet på nye måder med udgangspunkt i elevernes behov, de lokale udfordringer samt den enkelte lærers erfaring og kompetencer. De eneste bindinger er love og bekendtgørelser, hvis intentioner og formål jo stadig angiver uddannelsens mål og rammer og dermed de kvalitetsnormer, som skolen med sin samlede virksomhed skal leve op til.

Overenskomsten gør det samtidigt muligt at realisere de intentioner, der fra Rektorforeningens side ligger bag det fælles oplæg som foreningen i samarbejde med GL udarbejdede i efteråret

2012. "Oplæg til debat om bedre undervisning og forsøg med uddelegering og arbejdstilrettelæggelse", som oplægget hedder, var tænkt som et fælles afsæt for lærere og ledelse på gymnasiernes i arbejdet med at imødekomme de udfordringer, gymnasiet som den største ungdomsuddannelse sættes overfor.

Ny udviklingsplan

Undervisningsministeriet præsenterede, som ventet, 2. fase af udviklingsplanen for gymnasiale uddannelser i starten af 2013. Udviklingsplanen er en del af regeringsgrundlagets annoncerede serviceeftersyn og har fokus på at gøre elevernes udviklingsmuligheder og studiekompetencer bedre. Rektorforeningen modtog planen positivt, men beklagede samtidig at forsøg med eksamen spiller en neddæmpet rolle i Udviklingsplanen.

Rektorforeningen har gennem Dialogforum, som er samarbejdet mellem ungdomsuddannelsernes lederforeninger og GL, indgået i arbejdet med at kvalificere udviklingsplanen og gøre rammerne for forsøg så åbne som muligt. Dette arbejde fortsætter, hvorfor der i december afholdes en eksamenskonference, der skal bidrage med nye perspektiver i forhold til at udnytte gymnasireformens muligheder – både i forhold til indhold og udvikling. Samtidig ønsker Dialogforum, at vi drøfter nye vinkler på evaluering i forhold til fagenes mål og elevens læring og udbytte.

Selvejets forpligtelser og udfordringer

Ministeriel styring

Udviklingen i den offentlige styring mod øget mål- og ramme-styring, markedsorientering og deregulering har medført, at gymnasierne som selvejende institutioner har fået et større lokalt ledelsesrum. Et ledelsesrum, der er vokset yderligere med OK13.

Rektorforeningen er positiv overfor det større ledelsesrum og det fokus på outputstyring, som er fulgt med selvejet og OK13s afskaffelse af snævre arbejdstidsregler. Det giver mulighed for øget fokus på resultater og skaber større fleksibilitet til at finde lokale løsninger på lokale udfordringer.

Vi anerkender også, at vi som offentligt finansierede institutioner naturligvis må stå til ansvar for forvaltningen af dette ledelsesrum, og at det er Undervisningsministeriets helt legitime opgave at føre tilsyn, herunder at følge op i forhold til målene om et kvalitetsløft i forlængelse af OK13.

Imidlertid har vi i år oplevet ministerielle styrings- og tilsynstiltag, der vækker bekymring. En datavarehusmodel, der blandt andet registrerer lærernes arbejdstid i den gamle overenskomsts velkendte kasser, resultatlønskontrakter, der fastlægger hvilke indsatsområder, der kan honoreres og indkaldelse til "kammeratlige samtaler" om implementeringen af OK13 er alle eksempler på tiltag, ministeriet har taget i anvendelse for at følge op i forhold til målene om et kvalitetsløft i forlængelse af den nye overenskomst og effekten af samme.

Resultatet ligner et centralt kontrolsystem, der forhindrer skolerne i selv at beslutte indsatsområder ud fra lokale prioriteringer – helt i strid med hele tankegangen om uddelegering af ansvar til den lokale ledelse og bestyrelse. Og helt ude af trit med den tradition for udvikling af kvalitetsparametre, som har præget gymnasieområdet de sidste 20 år.

Rektorforeningen har beklaget, at den faglige dialog mellem skoler og ministeriet i ovennævnte sammenhænge har været så godt som fraværende og vil fremadrettet søge at sikre, at der parterne imellem etableres tæt dialog og samspil om mål og midler til kvalitetsudvikling af skolerne.

Skærpede økonomiske rammer

Med selvejet følger også et økonomisk ansvar. Det økonomiske ansvar defineres ud fra de forudsætninger og rammer, som staten eksempelvis definerer gennem finansloven.

I 2013 fik gymnasierne påført en ekstraudgift gennem den overenskomstbestemte lønstigning til lærerne i forbindelse med OK13. Rektorforeningen er naturligvis ikke imod, at sektorens kompetente lærere får mere i lønningsposen. Imidlertid får vi ikke tilført tilsvarende flere midler. Og i en tid hvor skruen strammes som følge af finanslovsbesparelser og effektiviseringer, medfører ekstraudgifterne til de forhøjede lærerlønninger øget pres på skolernes økonomi.

Samtidig med at de økonomiske rammer skærpes, er de kommende ungdomsårgange faldende. Dette vil få en indflydelse på gymnasiernes optag de kommende år. Den demografiske udvikling er forskellig fra region til region, men samlet set vil der være et fald i tilgangen til gymnasiet.

Alt i alt tilspidses de økonomiske vilkår i sektoren. Der venter nogle alvorlige finansielle udfordringer i fremtiden. Det præcise

omfang er stadig uvist. Undervisningsministeren har for eksempel meldt ud, at de tilbageholdte midler til omstillingsreserven tænkes fastholdt inden for sektoren. Spørgsmålet er imidlertid, hvordan de vil blive fordelt. Under alle omstændigheder bør vi i sektoren forberede os på de udfordringer, som ligger forude, således at de ikke kommer til at agere stopklods for en fortsat positiv udvikling af gymnasieskolen.

Politisk fokus på ungdomsuddannelser og gymnasiets rolle

De almene gymnasiale ungdomsuddannelser er en markant succes. Det har de været op gennem historien, men ikke mindst i dag, hvor cirka 40 procent af en ungdomsårgang er i gang med eller har gennemført en almengymnasial ungdomsuddannelse.

Succesen er så markant, at øvrige ungdomsuddannelsesaktører forsøger at begrunde egne problemer med gymnasiets tiltrækning og succes. Nogle mener endog, at de almene gymnasiale uddannelser helt skævvrider elevstrømmene i Danmark. Med tanke på 95-procent-målsætningen kan det virke paradoksalt at fokusere på for mange i gymnasiet. Især når undersøgelser viser, at arbejdsløsheden blandt unge med en studentereksamen er meget lav.

2013 har været præget af en intens debat frem mod regeringens proklamerede erhvervsskolereform. I foråret måtte regeringens erhvervsuddannelsesudvalg gå hver til sit uden at have præsenteret nogle konkrete løsningsforslag, og i kølvandet af udvalgets sammenbrud fulgte en række interessenter og politiske partiers løsningsforslag, som blandt andet indebar adgangskvoter til gymnasiet og EUD, nye adgangskrav til ungdomsuddannelserne og ny taxameterstruktur. Fælles for de fleste forslag er, at de, på den ene eller anden måde, vil påvirke ungdomsuddannelserne på tværs af sektoren.

Gymnasieskolernes Rektorforening hilser først og fremmest et kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne velkommen. Der er et åbenlyst behov for, at der i højere grad bliver taget hånd om de udfordringer, som erhvervsskolerne står overfor. Det gælder både i forhold til lavt optag og i særdeleshed i forhold til det store frafald, som erhvervsuddannelserne samtidig oplever.

Foreningen mener imidlertid ikke, at det skal ske på bekostning af gymnasiet. Det almene gymnasium sikrer, at en stor andel af landets unge får en god indgang til videregående uddannelse. Derfor mener vi, at man kan lære meget af det almene gymnasium i forhold til at skabe rammer, der uddanner og modner de unge til et samfund, hvis krav i kraft af globalisering og ændringer i erhvervsstrukturer fortsat vokser.

I det almendannende gymnasium gør vi det godt, fordi vi arbejder med et dannelsesbegreb, som ikke stivner i bestemte former, men som forholder sig åbent til de fag, kompetencer og færdigheder, der skal være med til at skabe de unge gennem viden, samvær, opgaver og projekter, som de unge enkeltvis eller sammen skal klare. Men først og fremmest fører det almendannede frem til en studiekompetence med henblik på at give de unge lyst, interesse og evner til at uddanne sig videre.

Nye veje

Samfundet er i stigende grad afhængig af borgere, som får viden om og indsigt i sig selv og deres omverden, men som også får den viden, de færdigheder og kompetencer, som gør det muligt for dem som myndige borgere både at varetage et job og at deltage i samfundets beslutningsprocesser. Samfundets udfordringer med at uddanne unge er derfor en vigtig opgave, som alle i uddannelsessektoren bør stå sammen om, og der bør samtidig være større fokus på de unge, som slet ingen uddannelse får, i stedet for en kamp om de unge, der allerede har truffet et valg om deres fremtid.

Den seneste gymnasierreform sidestillede de gymnasiale uddannelser i Danmark, således at de samlet set tiltrækker over halvdelen af de unge. De erhvervsgymnasiale ungdomsuddannelser har svækket tilgangen til erhvervsuddannelserne. Enhver ændring af elevstrømme til erhvervsuddannelserne og til erhvervslivet må derfor tage udgangspunkt i bedre grundforløb og i nye veje for unge med gymnasiale uddannelser til praktik og erhvervsliv.

I en rapport fra Danmarks Evalueringsinstitut "Studenter i erhvervsuddannelserne", konkluderes det, at mange elever gennem deres gymnasiale uddannelse faktisk både får lyst til - og mod på, at søge uddannelse og kvalifikationer, som giver adgang til erhvervslivet. Rapporten fastslår samtidig, at eleverne ikke vil lade sig påvirke af forudsætninger, som studentereksamen har givet dem. Det er de gymnasiale forudsætninger, som har dannet nye broer, de aldrig ville have krydset tidligere.

Før sommeren bragte Rektorforeningen gymnasiesektoren ind i debatten om erhvervslivets udfordringer med at skaffe kvalificeret arbejdskraft. I kronikken "Nye veje for ungdomsuddannelserne" bød foreningen ind med nye måder at tænke ungdomsuddannelse på, hvor gymnasiernes succes i langt højere grad udnyttes mod et mere erhvervsorienteret sigte, end mulighederne er i dag. Veluddannede unge vil på den måde finde hurtige nye veje til erhvervslivet i stedet for omkostningstunge senere valgmuligheder.

Med udgangspunkt i kronikken arrangerer Dialogforum i december 2013 en konference, under samme tema, hvor politiske interessenter og aktører på området skal debattere mulighederne for at løse samfundets og erhvervslivets fremtidige udfordringer med uddannet kvalificeret arbejdskraft. Gymnasiets succes kan fremadrettet udnyttes bedre til at skabe uddannelse for endnu flere unge, således at regeringens uddannelsesmålsætninger kan opnås og samfundets behov tilgodeses.

Strategi 2015

Strategi 2015, som blev formuleret i 2010, definerer med sine otte indsatsområder rammerne for Rektorforeningens arbejde, og strategien er fundamentet for foreningens politikker og prioriteringer i bestyrelse og sekretariat. Udmøntningen af strategi 2015s indsatser veksler mellem langsigtede overordnede målsætninger og mere kortsigtede løsninger, der er styret af den aktuelle uddannelsespolitiske dagsorden.

Rektorforeningen foretog ved Rektormødet i 2011 den første evaluering af strategien, og ved sidste års Rektormøde blev der redegjort for arbejdet med ledelsesudvikling og arbejdsgrupperne for it og internationalisering fremlagde strategier for de enkelte fokusområder, som i 2013 er blevet operationaliseret.

Internationalisering, it og ledelsesudvikling

Arbejdsgruppen for internationalisering har i 2013 indledt en dialog med Undervisningsministeriet og fremført Rektorforeningens ønske om øget fokus på internationalisering i bekendtgørelse og læreplaner. Ligeledes har gruppen påpeget behovet for udarbejdelse af et Diploma Supplement, der skal understøtte større mobilitet i forbindelse med studenterens ønske om videre uddannelse i udlandet. Diploma Supplement er et engelsksproget tillæg til eksamensbeviset, der redegør for studentereksamens indhold, omfang, niveau og uddannelsesmæssige sigte og således dokumentere studentens kompetencer.

Som et konkret resultat af foreningens internationaliseringsarbejde har Rektorforeningen i 2013 udgivet en ny pjece om det danske uddannelsessystem med særligt fokus på det almene gymnasium. Pjecen "The "Gymnasium" – A Danish Upper Secondary Education" beskriver uddannelsesstrukturen i Danmark med særligt fokus på stx og hf. Pjecen er tænkt som en hjælp til skolerne i deres internationale arbejde.

It-arbejdsgruppen repræsenterer løbende foreningen i Undervisningsministeriets digitaliseringspanel samt følgegruppen for projektet Ambitiøs it, der også hører under Undervisningsministeriet. Derudover samarbejder arbejdsgruppen med en række relevante interessenter og leverandører i forbindelse med blandt andet digitalisering af undervisning, eksamen og læreplaner.

It-arbejdsgruppen arrangerede i september en temadag om digitale læremidler. Formålet var at facilitere en dialog om fremtidsperspektiver, muligheder og udfordringer på feltet digitale læremidler.

Som anført i beretningen er ledelsesudviklingsaktiviteterne i år blevet udbygget i forhold til foreningens kursusudbud. Således er kurserne i innovations- og moderniseringsledelse nye kursus-tilbud. Derudover blev Rektorforeningens Ledelseskonference i 2013 gennemført i et endnu større format end foregående år. Konferencen planlægges også afholdt i 2014.

Nye fokusområder

På baggrund af en række anbefalinger på Rektormødet i 2012 nedsatte foreningen tre nye arbejdsgrupper i 2013 om henholdsvis adgangskrav til universiteternes bacheloruddannelser, vejledning samt de almen-gymnasiale uddannelsers særlige kendetegn.

Vejledning

Allerede forsommerens folkeskoleaftale satte fokus på elevernes uddannelsesvalg og på behovet for bedre overgange samt større sammenhæng i uddannelsessystemet ved en fokusering på vejledningsindsatsen. Også i den uddannelsespolitiske debat om ungdomsuddannelserne frem mod regeringens udspil til en reform af erhvervsuddannelserne blev vejledningsindsatsen et centralt tema. Det var da også ventet, at regeringen ville komme med et reformudspil på vejledningsområdet parallelt med efterårets erhvervsuddannelsesudspil.

Arbejdsgruppen om vejledning har derfor identificeret en række principper, som anses som grundlæggende for en god vejledningsindsats. Mest centralt er, at vejledningen skal være oplysende, relevant og udfordrende med fokus på resultatet af vejledningen og ikke kun på omfanget. Vejledningens mål må være, at den oplyser, afklarer og kvalificerer de unges valg, således at de unge vælger den uddannelse, der passer bedst til deres ønsker og kompetencer under behørig hensyntagen til erhvervsmæssige og samfundsmæssige behov. Dette betyder også, at vejledningen skal være en sammenhængende proces, som starter i grundskolen og løber frem til den afsluttende erhvervskompetencegivende uddannelse. Der skal derfor være en tydelig sammenhæng imellem forskellige vejledningsindsatser.

Arbejdsgruppens indspil vil indgå i foreningens politikformulering på vejledningsområdet og holdning til et kommende regeringsudspil.

Adgangskrav til universiteternes bacheloruddannelser

Den stigende andel af unge, der søger en universitetsuddannelse, og den tidligere regerings forskellige bonusordninger har betydet, at adgangskvotienterne til flere og flere universitetsuddannelser er blevet højere og højere. Samtidig er omfanget af specifikke adgangskrav de seneste år steget i takt med det stigende antal af nye uddannelser.

Arbejdsgruppen om adgangskrav til universiteternes bacheloruddannelse har identificeret en række uhensigtsmæssigheder i de nuværende adgangskrav og optagelsesregler. Arbejdsgruppen er endvidere fremkommet med forslag til forenkling og nye optagelsesmåder, som gruppen anbefaler, at der indgås dialog med blandt andet universiteterne om.

Regeringens reformudspil på erhvervsuddannelsesområdet, med forslag om indførelse af karakterkrav som adgangsforsudsætning til erhvervsuddannelserne og de gymnasiale uddannelser, rejser tilsvarende en debat om adgangskvotienter og optagelsesmåder.

Arbejdsgruppen vil i det videre arbejde inddrage de forskellige politiske scenarier, dette måtte medføre.

De almengymnasiale uddannelsers særlige kendetegn

Det pågående politiske ønske om at se ungdomsuddannelserne i større institutionsenheder stiller spørgsmålstejn ved den eksisterende institutionsstruktur. Undervisningsministerens godkendelse af et stx-udbud på København Nord sidste år eksemplificerede dette på kraftigste vis. Da vi samtidig har set en stigende italesættelse af de andre gymnasiale ungdomsuddannelsers særlige kendetegn, fik arbejdsgruppen til opgave at beskrive, hvad der særligt karakteriserer det almene gymnasium, og hvad dette særlige stx-dna (studieforberedende og almindannende) har af betydning for den fremtidige indholdsledelse.

Arbejdsgruppens arbejde blev imidlertid sat i bero, da den uddannelsespolitiske debat og diverse politiske udmeldinger om erhvervsuddannelserne satte en anden dagsorden ved ofte at dreje ind på det gymnasiale område og omhandle den fortsatte stigning i søgetallene til gymnasiet og det dårlige søgetal til grundforløbet til EUD. Foreningen satte derfor, som beskrevet tidligere i beretningen, et arbejde i gang om elevstrømmene. Et arbejde der udmøntede sig i formandskabets kronik i Berlinske Tidende om nye veje til erhvervsuddannelse og videregående uddannelse.

I forlængelse af regeringens EUD-udspil, herunder ikke mindst det udtrykte ønske om at styrke campusdannelser, genaktiveres arbejdsgruppen med henblik på at pege på nye veje i forhold til den aktuelle debat.

Frem mod 2015

Strategi 2015 har været foreningens strategiske pejlemærke. I mellemtiden er en række af strategiens indsatser realiseret gennem forskellige initiativer, der i dag indgår som en fast del af foreningens arbejde. I takt med at den uddannelsespolitiske virkelighed har udviklet sig, har der også vist sig et behov for at justere og prioritere i forhold til de forskellige indsatser, der er nedfældet i strategien.

I 2014 vil Rektorforeningens bestyrelse nedsætte en arbejdsgruppe, hvis fokus skal være at fuldføre den endelige status og evaluering af Strategi 2015 samt vurdere omfang og indhold af en ny fremadrettet strategi fra 2015.

Bilag

Oversigt over Rektorforeningens arbejds- og ressourcegrupper i 2013

Adgangskrav til universiteternes bacheloruddannelser

Birgitte Vedersø, Gefion Gymnasium
Lars Scheibel, Aarhus Katedralskole
Marianne Zibrandtsen, Aurehøj Gymnasium
Søren Hindsholm, Nørresundby Gymnasium og HF

De gymnasiale uddannelsers særlige kendetegn

Anders Kloppenborg, Birkerød Gymnasium
Jens Thodberg Bertelsen, Odense Katedralskole
Per Farbøl, Stenhus Gymnasium og HF
Povl Markussen, Sankt Annæ Gymnasium

Censur

Finn Nørregaard Schytte, Randers HF og VUC
Kaj Eliassen, Egedal Gymnasium og HF
Mette Stentoft, Stenhus Gymnasium og HF
Svend Gaardbo, Middelfart Gymnasium
Svend F. Sørensen, Støvring Gymnasium

Hf

Anne-Birgitte Rasmussen, Københavns Åbne Gymnasium
Anne Frausing, HF-Centret Efterslægten
Bertel Pedersen, Randers HF & VUC
Christian Alnor, Middelfart Gymnasium og HF
Finn Bønsdorff, Frederiksberg HF-kursus
Iver Grunnet, Slagelse Gymnasium
Kirsten Danving, Nykøbing Katedralskole
Susanne Stubgaard, Næstved Gymnasium og HF

Internationalisering

Anders Østergaard, Langkaer Gymnasium og HF
Birgitte Vedersø, Gefion Gymnasium
Gitte Transbøl, Rysensteen Gymnasium
Jens Nielsen, Støvring Gymnasium
Kirsten Danving, Nykøbing Katedralskole

It og digital dannelse

Anne-Birgitte Rasmussen, Københavns Åbne Gymnasium
Carsten Clausen, Tornbjerg Gymnasium
Dorthe Fristrup, Århus Statsgymnasium
Thomas Jørgensen, Borupgaard Gymnasium

Ledelsesudvikling

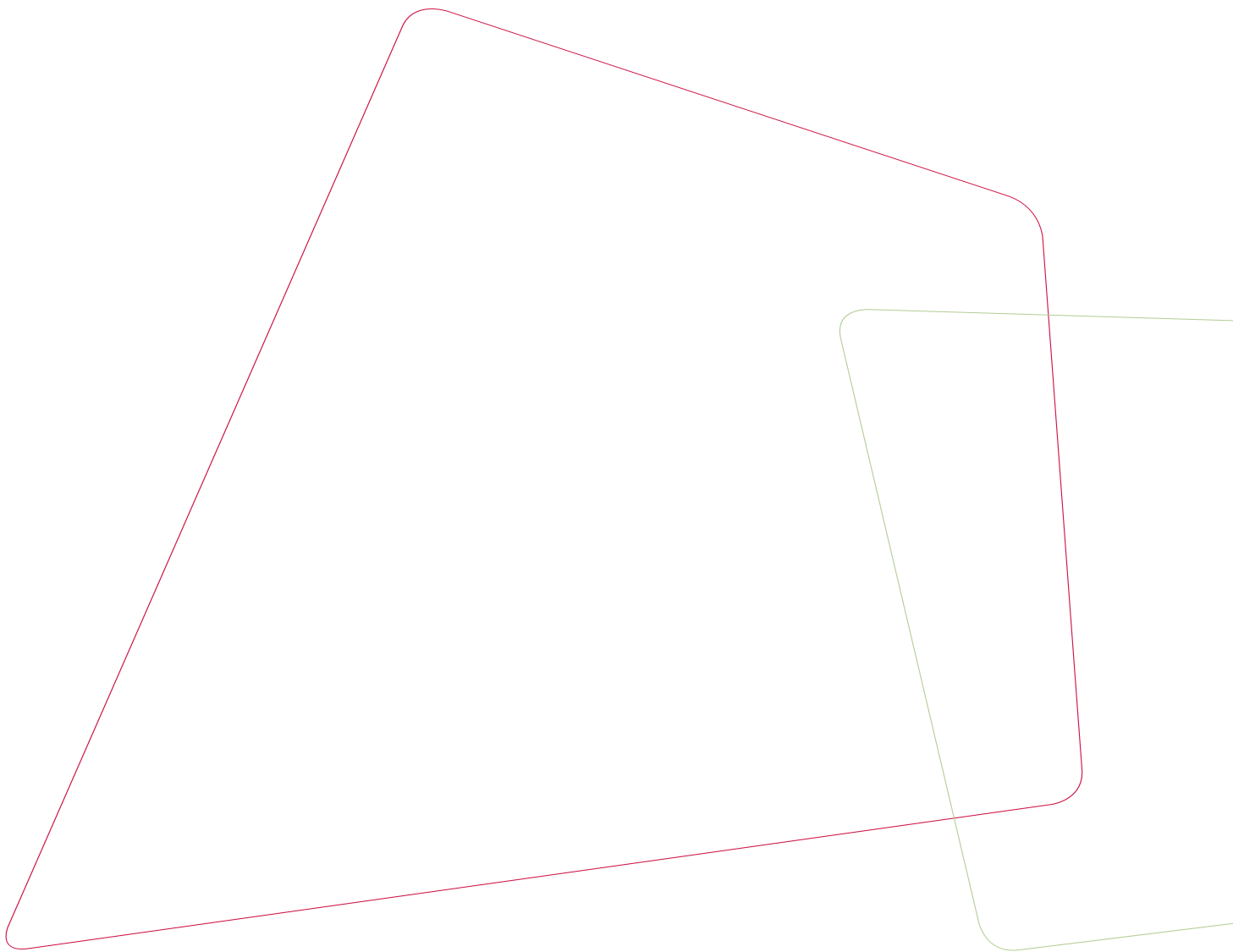
Henrik Madsen, Egedal Gymnasium og HF
Jakob Thulsen Dahl, Skanderborg Gymnasium
Kristian Jacobsen, Helsingør Gymnasium / GYMLF
Mette Trangbæk Hammer, Sankt Annæ Gymnasium
Per Farbøl, Stenhus Gymnasium og HF

Overenskomst 2013

Allan Kjær Andersen, Ørestad Gymnasium
Jakob Thulesen Dahl, Skanderborg Gymnasium
Jens Boe Nielsen, Nørre Gymnasium
Thomas Jørgensen, Borupgaard Gymnasium

Vejledning

Jakob Thulesen Dahl, Skanderborg Gymnasium
Inge Carlé, Frederikshavn Gymnasium
Kirsten Danving, Nykøbing Katedralskole

GYMNASIESKOLERNES
REKTORFORENING

Ny Vestergade 13, stuen / 1471 København K / Telefon 3318 8260 / Fax 3318 8262 / mail@rektorforeningen.dk / www.rektorforeningen.dk